

РОЛЬ МУЗЕЮ АРХЕОЛОГІЇ ВОЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ У ЗБЕРЕЖЕННІ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ

Музеї є історико-культурними закладами, які зберігають та вивчають історичні пам'ятки, речові історичні джерела. Вони класифікуються насамперед за характером пам'яток, які в них зберігаються. Саме такими є пам'ятки археології, залишені нам у спадок культурами минулих епох. Вони становлять вагомую частину багатой культурної спадщини України.

У системі музеїв України особливе місце займають музеї вищих навчальних закладів. Одним із вузівських музеїв Західного регіону України є археологічний музей Волинського національного університету імені Лесі Українки. Він відомий як в Україні, так і далеко за її межами. Зібрані у ньому матеріали мають істотне значення не тільки для наукового вивчення давньої історії Західного регіону України, але й для тих етнокультурних процесів, що відбувалися на сусідніх територіях Центральної та Південно-Східної Європи.

Історія створення, нині діючого музею археології Волинського державного університету імені Лесі Українки, розпочалася із службового подання молодого науковця, археолога, тоді ще доцента, Михайла Кучинка від 17 березня 1975 р. до проректора із навчальної роботи Луцького державного педагогічного інституту імені Лесі Українки, в якому зазначалось, що для добутих у процесі археологічних досліджень матеріалів, потрібно виділити кімнату з метою організації в ній музею археології. Музей повинен був стати навчально-виховним закладом, де проводилися б екскурсії та читались би лекції з археології та краєзнавства.

Так, 9 березня 1977 року була виділена невелика кімната, на другому поверсі теперішньої Луцької чоловічої семінарії (колишній корпус педінституту), для створення музею. Почалось комплектування матеріалів,

які до того зберігались просто в ящиках. При оформленні експозиції допомагали студенти історичного факультету. В 1979 році експозиція музею була перенесена в центральний корпус педінституту, який знаходився по вулиці Радянській. По ескізах художників були замовлені нові вітрини і стенди, макети давньоруського городища із житлами та господарськими спорудами, поховання залізного віку з натуральними справжніми прикрасами, діорама “Стоянка первісних мисливців”. Коли вже музей був створений, повноцінно функціонував, його колекція постійно поповнювалась матеріалами, здобутими під час щорічних археологічних експедицій педагогічного інституту, які проходили під керівництвом доцента М. Кучинка. Завдяки цьому фондові сховища музею збільшувались.

Зі створенням у 1994 році Волинського державного університету імені Лесі Українки експозиція музею разом із історичним факультетом була перенесена до нового приміщення на вулицю Шопена. Одночасно була створена кафедра археології та джерелознавства, на чолі якої стає доцент М. Кучинко, який приклав чимало зусиль для відновлення та повноцінного функціонування музею археології.

30 березня 2005 року музей отримав свідоцтво і паспорт, зареєстровані Міністерством освіти та науки України. Це, в свою чергу, забезпечило музею право на подальший розвиток, створило сприятливі умови для відвідування його працівниками університету, студентами, вчителями, учнями шкіл, гімназій, ліцеїв.

У жовтні 2010 року музею археології присвоєно звання «Зразкового музею». У наказі Міністерства освіти і науки України сказано, що Музею археології Волинського національного університету імені Лесі Українки надається звання «Зразкового музею» за вагомий внесок у справу виховання учнівської та студентської молоді, примноження надбань національної культури, збереження історичної спадщини українського народу та Музейного фонду України, пропаганди пам'яток історії, культури і природи.

Пам'ятки музейного збереження стовідсотково становлять джерельну базу історії, вони є основою досліджень в галузі археології та більшості етнологічних тем, пов'язаних з матеріальною культурою народів, цінним джерелом до історичного краєзнавства.

Отже, музей археології та його пам'ятки, які в ньому зберігаються є цінним історичним джерелом, яке дає неопосередковану інформацію про умови життя людей у минулому, їхню працю, побут, культуру, творчість, знаряддя праці, одяг, компоненти жител, зброю, прикраси, інші речові пам'ятки попередніх епох, що їх сучасні дослідники вивчають безпосередньо.

Формують музейні колекції і фонди різноманітними способами. Історичні, етнографічні, образотворчого мистецтва, літературно-меморіальні музеї найчастіше створюють з ініціативи науковців, органів місцевого самоврядування, меценатів культури і мистецтва.